

УДК 005.591.6:[316.42+330.34]

DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2021-40-8>

Казакова Л. О.

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародної політики
Ужгородського національного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7529-9543>*

Шпонтак В. С.

*студентка
Ужгородського національного університету*

Kazakova Lyudmila

*Candidate of Law,
Associate Professor of the Department of International Politics
Uzhhorod National University*

Shpontak Veronika

*Student
Uzhhorod National University*

ІННОВАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Анотація. У статті досліджуються інновації як засіб економічного розвитку держави та їхній вплив на формування світового господарства. Проаналізовано, що постійні інновації в процесі виробництва товарів і послуг – це обов'язкова умова розвитку або навіть виживання підприємства в умовах жорсткої конкуренції. Досліджено, що активізація інноваційної діяльності належить до системних питань макроекономічного розвитку, вирішення яких має здійснюватися насамперед на державному рівні. Визначено, що дослідження теоретичних і практичних питань формування державної інноваційної політики становить важливу проблему в сучасній науці. Відзначено, що розвинуті економічно та технологічно країни світу перейшли до принципово нового характеру розвитку економіки – інноваційного, особливостями якого є широкомасштабне впровадження у виробництво науково-технічних розробок та трансфер високопродуктивних технологій із метою їх комерціалізації. Визначено, що інновації стали причиною прогресивних технологічних змін реального сектору економіки, структури сфери споживання та підвищення конкурентоспроможності національної економіки у цілому.

Ключові слова: інновації, інноваційний розвиток, світове господарство, розвиток світового господарства, інноваційна політика країн, інноваційний розвиток держав.

Вступ та постановка проблеми. Основною умовою досягнення довготривалих позитивних темпів економічного зростання як реального сектору економіки країн, так і окремих підприємств є активна інноваційна діяльність. Зважаючи на те, що активізація інноваційної діяльності

належить до системних питань макроекономічного розвитку, вирішення яких має здійснюватися насамперед на державному рівні, дослідження теоретичних і практичних питань формування державної інноваційної політики становить важливу проблему в сучасній науці, тому тема

інноваційного розвитку світового господарства за сучасних умов є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тенденції інноваційного розвитку світового господарства досліджували такі українські та російські вчені, як В.П. Баранчев, Л.В. Гоцуляк, В.І. Захарченко, Н.М. Корсікова, М.М. Меркулов, Л.І. Федулова. Однак питання тенденцій інноваційного розвитку світового господарства ще недостатньо вивчене і потребує більш ретельного аналізу як у теоретичному, так і в практичному аспекті. Головна ідея дослідження полягає у тому, що нова глобальна індустріалізація виступає обов'язковою передумовою подальшого розвитку людства і протидією віртуальній економіці, а промислова політика кожної країни є складником її глобальної стратегії розвитку.

Результати дослідження. Інноваційний процес являє собою сукупність процедур і засобів, за допомогою яких наукове відкриття, ідея перетворюються на соціальне, у тому числі освітнє, нововведення. Таким чином, діяльність, що забезпечує перетворення ідей на нововведення, а також формує систему керування цим процесом, і є інноваційною діяльністю. Нововведення за такого підходу розуміється як результат інновації, а інноваційний процес містить у собі принаймні три етапи: генерування ідеї (у певному випадку – наукове відкриття), розроблення ідеї в прикладному аспекті, реалізація нововведення на практиці. Постійні інновації в процесі виробництва товарів і послуг – обов'язкова умова розвитку або навіть виживання підприємства в умовах жорсткої конкуренції. Інновації є економічно доцільними та ефективними за умови, якщо вони приносять додаткові доходи, забезпечують конкурентні переваги на ринку, підвищують частку ринку, знижують витрати, вдосконалюють процес обслуговування, підвищують ефективність роботи у цілому.

Як зазначає С.О. Єрмак, М.Д. Кондратьєвим закладено основи загальної теорії інновацій, що охоплює не лише технологію та економіку, а й соціально-політичну сферу, а також розкриває механізм взаємодії інновацій у різних сферах суспільства [8, с. 94].

Сучасний учений В.П. Баранчев у своїх роботах пропонує розглядати інновацію з кількох боків:

– закінчений процес, у ході якого відбулося отримання, освоєння, пристосування (адаптація) до нововведення, трансформація нововведення, що призвело до ефективного використання нововведення;

– частина процесу, яка обмежена або фірмою, або споживачем, у ході якого також відбувається трансформація нововведення та його ефективне використання у своїх цілях;

– низка результатів процесу отримання й використання новації. Наприклад, у результаті відбулася адаптація до нововведення, проведена «рутинізація» та ін. [1, с. 7].

Розвинуті економічно та технологічно країни світу перейшли до принципово нового характеру розвитку економіки – інноваційного, особливостями якого є широкомасштабне впровадження у виробництво науково-технічних розробок та трансфер високопродуктивних технологій із метою їх комерціалізації, що стає причиною прогресивних технологічних змін реального сектору економіки, структури сфери споживання та підвищення конкурентоспроможності національної економіки у цілому.

Економічне зростання усіх економічно та технологічно розвинутих країн світу, таких як США, країни Європейського Союзу, Японії, низка країн Південно-Східної Азії, досягнуто на основі поширення інноваційних процесів у реальному секторі економіки. Особливо переконливо про

інноваційний чинник розвитку економіки та суспільства свідчать досягнення у короткий історичний період високих темпів економічного зростання низки країн Європи, зокрема Ірландії, Фінляндії, а також країн Південно-Східної Азії, зокрема Малайзії, Південної Кореї, Сінгапуру тощо [1, с. 7].

У розвинутих країнах світу технологічні інновації забезпечують майже 50% ефективності ринкової економіки та до 80% приросту ВВП. Можна стверджувати, що саме ступінь розвитку і динамізм інноваційно-інвестиційних процесів формують у сучасних умовах стратегічну основу сталого економічного розвитку. Тому основним пріоритетом економічної політики всіх розвинутих країн визначено інноваційну політику, що спрямована на створення інституціональних засад стимулювання генерації та підтримки розвитку інноваційних процесів у національній економіці на базі новітніх досягнень науково-технічного прогресу як у країні, так і у світі. Окрім того, пріоритетним завданням державної політики стає створення сприятливих умов для залучення внутрішніх та зовнішніх інвестиційних ресурсів щодо забезпечення ними інноваційних процесів, що дає підстави їх розглядати як інноваційно-інвестиційні процеси [1, с. 3].

Підтримка інноваційного розвитку приватного сектору економіки та приватних інвестицій обмежується спеціальними податковими режимами (зокрема, звільнення від сплати податку на прибуток за такими об'єктами). При цьому фактично підтвердити інноваційну діяльність для цілей оподаткування у поточному звітному періоді практично неможливо. Закордонний досвід державного сприяння інноваційному розвитку свідчить, що саме спеціальні податкові режими є одним із найдієвіших механізмів.

В умовах глобалізації в конкуренції виграють ті країни, які здатні забезпечити провідну роль у своїй економіці високотехнологічних виробництв і наукоємних послуг у поєднанні з посиленням сфер науки і освіти, які є базисом інноваційного типу розвитку. Рушійною силою глобалізаційних процесів виступають транснаціональні корпорації (ТНК), які відіграють важливу роль у світових науково-дослідних і дослідно-конструкторських розробках (НДДКР) та поширенні інновацій. ТНК займають домінуючу позицію не лише у виробництві та експорті, а й у торгівлі патентами і ліцензіями, зосереджуючи основну частину науково-технічних досягнень і передового виробничого досвіду.

Усі форми міжнародного обміну технологій існують не самі по собі, а зумовлені характером конкретної технології та відображають діалектичний процес її життєвого циклу. У країнах, де рушійним чинником розвитку економіки виступають інновації, конкурентоздатність проявляється шляхом створення кластерів та інших об'єднань мережевого типу, що супроводжують промисловість. Країни конкурують шляхом унікальних технологій, які найчастіше є глобальними.

Із розвитком Європейського Союзу розвивалася і його інноваційна політика, віддзеркалюючи сутність та стратегічні завдання співтовариства, а зі зміною цілей співтовариства змінювалися й цілі політики [5, с. 34].

Країни Центрально-Східної Європи (ЦСЄ) беруть активну участь у залученні іноземних інвестицій. Із великих іноземних інвестиційних компаній, що діють на ринку цих країн, найзначніші капіталовкладення в промисловість здійснили такі відомі транснаціональні корпорації, як Opel, Volkswagen, Audi, Toyota, Daewoo, General Motors, Nokia, Philips, Bosh, IBM, Hewlett Packard, General Electric, Electronics, Ford, Suzuki, Sony, Sanyo, Electrolux

тощо. Головними інвесторами виступають європейські ТНК. До того ж у країнах ЦСЄ час майже цілком розпалася індустріальна науково-дослідна діяльність на фірмовому рівні. Прикладні дослідження, що за соціалізму проводилися господарськими об'єднаннями, в умовах нових реальностей були повністю чи в значній частині закриті [11, с. 57].

У країнах Європи існує державна система організації та управління науковими дослідженнями, яка надає можливість концентрувати й спрямовувати науку на виконання найбільш важливих завдань виходячи з потреб соціально-економічного розвитку держави. Державна система управління наукою має на меті вироблення стратегічних і тактичних рішень для здійснення фундаментальних і прикладних досліджень, підвищення їх ефективності, вибір найбільш перспективної наукової тематики, інформаційне забезпечення досліджень, економічне стимулювання їхньої діяльності [9, с. 128].

Безпосередню наукову діяльність здійснюють науково-дослідні і проєктні установи та центри; науково-дослідні установи системи галузевих академій наук; науково-дослідні підрозділи вищих навчальних закладів; науково-дослідні, проєктні установи і центри при промислових підприємствах та об'єднаннях; конструкторські, технологічні та інші установи і центри, створені на комерційній основі, тощо.

«Горизонт 2020» – найбільша в історії Європейського Союзу програма, спрямована на фінансування досліджень та інновацій, із загальним бюджетом близько 80 млрд євро, розрахованим на сім років (із 2014 по 2020 р.). Вона прийшла на зміну 7-й Рамковій програмі ЄС з досліджень і технологічного розвитку (7РП). Програма «Горизонт 2020» покликана сприяти збільшенню числа передових технологій, відкриттів і перспективних розробок шляхом просування ідей із наукових лабораторій до ринку. Заснована на трьох ключових пріоритетах: передовій науці, лідерстві у промисловості та суспільних викликах, програма надає підтримку широкому спектру діяльності – від наукових досліджень до демонстраційних проєктів та інновацій, готових до виходу на ринок. Під час розроблення програми основним завданням було зробити її більш узгодженою і простою для того, щоб максимально полегшити участь у ній, у першу чергу для університетів, науково-дослідних організацій, малих і середніх підприємств як з європейських, так і несередньоевропейських країн. Бюджетні витрати програми представлено на рис. 1.

Показники успішних результатів програми «Горизонт 2020» у менш розвинутих країнах-членах у Центральній

та Східній Європі наближаються до тих, що на Заході, за даними, опублікованими нещодавно Європейською комісією. Проте структурні проблеми все ще ускладнюють прагнення цих країн наздогнати більш успішні. Дослідники, що працюють у регіоні, роблять усе залежне від них, але не зможуть досягти свого реального потенціалу, якщо національне керівництво не збільшить інвестиції в основні дослідницькі інфраструктури з метою залучити більше вчених до роботи.

У зарубіжній практиці організації інноваційної діяльності можна умовно виділити два рівня зацікавленості. По-перше, це інтерес держави і, відповідно, державна підтримка інновацій. Суть її полягає у визначенні пріоритетів у пошукових, фундаментальних, теоретичних і науково-дослідних роботах, у розвитку інноваційної інфраструктури, посиленні правового захисту результатів наукових досліджень, податковому субсидуванні. Другий рівень підтримки – суспільно-приватне співробітництво, яке виражається у створенні венчурних компаній, лабораторій, технологічних і інкубаційних центрів. Відповідно до даної схеми підтримки інноваційних процесів працюють країни Західної Європи і США.

У розвинутих економічно та технологічно країнах світу інноваційна діяльність забезпечує стійке якісне зростання валового внутрішнього продукту (ВВП), підвищення продуктивності праці та конкурентоспроможність національної економіки, а разом це дає змогу запровадити високі соціальні стандарти для населення.

У розвинутих країнах світу технологічні інновації забезпечують майже 50% ефективності ринкової економіки та до 80% приросту ВВП. Можна стверджувати, що саме ступінь розвитку і динамізм інноваційно-інвестиційних процесів формують у сучасних умовах стратегічну основу сталого економічного розвитку, тому основним пріоритетом економічної політики всіх розвинутих країн визначено інноваційну політику, що спрямована на створення інституціональних засад стимулювання генерації та підтримки розвитку інноваційних процесів у національній економіці на базі новітніх досягнень науково-технічного прогресу як у країні, так і у світі. Окрім того, пріоритетним завданням державної політики стає створення сприятливих умов для залучення внутрішніх та зовнішніх інвестиційних ресурсів щодо забезпечення ними інноваційних процесів, що дає підстави їх розглядати як інноваційно-інвестиційні процеси [4, с. 3].

Підтримка інноваційного розвитку приватного сектору економіки та приватних інвестицій обмежується спеціальними податковими режимами (зокрема, звільнення від сплати податку на прибуток за такими об'єктами).

Рис. 1. Напрями бюджетного фінансування програми «Горизонт 2020»

Джерело: складено за [6]

При цьому фактично підтвердити інноваційну діяльність для цілей оподаткування у поточному звітному періоді практично неможливо. Закордонний досвід державного сприяння інноваційному розвитку свідчить, що саме спеціальні податкові режими є одним із найдієвіших механізмів (табл. 1).

Найбільш цікавим та доцільними для розгляду в питаннях здійснення інвестиційної політики уявляється досвід США, Великобританії, Німеччини, Франції та Японії. Це п'ять країн, економічні стратегії розвитку яких могли б у майбутньому послужити наочним прикладом для вітчизняної економіки (табл. 2) [7, с. 58].

США – країна з досить розвинутою економікою і потужною законодавчою системою. Інвестиційний клімат США є досить яскравим та привабливим. Сьогодні ця країна знаходиться на першому місці за обсягами залучення іноземного капіталу в економіку своєї країни. Це пояснюється тим, що уряд США, добре усвідомлюючи важливість іноземних інвестицій для окремих штатів своєї країни у цілях розвитку економіки всього господарства, поклав на регіональні органи влади не менше обов'язків у частині стимулювання надходження інвестицій в країну, ніж на державну владу в цілому. Функціонування іноземного капіталу в економіці США здатне чинити помітний вплив не лише на промисловість, торгівлю і інфляційні процеси, а й на національну безпеку держави в цілому. Штатам і місцевим органам влади надано виняткову самостійність не тільки в економічному розвитку «своїх» територій, а й у підтримці власного бізнесу, а також експорту товарів і послуг; залученні іноземного підприємницького капіталу і відповідно контролю за іноземним інвестором;

заохоченні зростання власного господарства і проведенні стимулюючих акцій у сфері фіскальної політики та ін. [7, с. 59].

На відміну від західної моделі фінансування та підтримки інноваційного розвитку економіки східна модель (Японія і країни Південно-Східної Азії) заснована на системі державного планування наукових розробок різного рівня, державних гарантій та фінансування. На рівні суспільно-приватного співробітництва поширені товариства взаємного кредитування, пільгове кредитування та благодійна підтримка.

Серед особливостей інноваційного розвитку країн Азії слід виділити такі:

- стабільна політична система, що сприяє становленню інноваційної системи;
- добре організована та ефективна робота державних інститутів під час упровадження інноваційних процесів;
- високий рівень кваліфікованості та оновлення персоналу у сфері інноваційних технологій та процесів;
- велика кількість університетів та студентів, що пропонують та впроваджують інновації, при цьому інноваційна ідея, відповідно до законодавства, належить дослідникові;
- університети орієнтовані не на чисті дослідження, а на впровадження досліджень на ринок, тобто мають підприємницький характер.

У сфері вдосконалення інноваційного розвитку світового господарства країн світу метою об'єднання національних інноваційних систем країн – членів ЄС є побудова динамічної економіки, яка базується на знаннях та повинна забезпечити ЄС світове лідерство. Водночас із метою

Таблиця 1

Інструменти податкового стимулювання інноваційної діяльності США та інших розвинених країн

Інструмент стимулювання	Принцип дії	Країна
Зменшення ставок податку на прибуток	Зменшення ставок оподаткування інноваційних організацій. Зменшення ставок оподаткування прибутку від реалізації інноваційного проєкту.	Франція, Греція, Туреччина
Прискорена амортизація	Підвищені норми або скорочений період амортизації дають змогу використовувати в новому податковому періоді такі основні фонди нарахування суми амортизації, що зменшує податкову базу.	Бельгія, Фінляндія, Данія, Нідерланди, Люксембург, Португалія
Інвестиційна податкова знижка	Зменшення податкової бази на суму інноваційних витрат капітального характеру.	Австрія, Великобританія, Нідерланди, США
Податковий кредит	За обсягом: сума податку на прибуток зменшується на частку загальної суми інноваційних витрат. За приростом: сума податкових зобов'язань зменшується на певну частину перевищення інноваційних витрат у звітному податковому періоді порівняно з попереднім	США, Франція, Канада, Туреччина, Словаччина, Люксембург, Іспанія, Ірландія

Джерело: складено за [5, с. 175]

Таблиця 2

Моделі інвестиційно-інноваційної політики розвинених країн

Країна	Характерні риси моделі
США	Модель інвестиційно-інноваційної політики більшою мірою орієнтована на реалізацію принципів економічної свободи та економічного лібералізму, ніж на серйозне пряме втручання в економічний процес
Великобританія	Модель спрямована, в першу чергу, на захист прав власників капіталу і на забезпечення найбільш безперешкодного та швидкого накоплення капіталу в інтересах власників капіталу
Німеччина	Модель характеризується творчою спрямованістю по відношенню до внутрішніх фінансових інститутів, жорстке прогресивне оподаткування
Франція	Модель має особливістю чітке розмежування між прямими та іншими іноземними капіталовкладеннями, застосовується більш пільгове регулювання у відносинах останніх
Китай, Японія	Модель інвестиційно-інноваційної політики робить акцент на державному фінансуванні проєктів, будується на активному партнерстві між державою і приватними інвесторами

Джерело: складено за [7, с. 58]

об'єднання зусиль учених різних країн була проголошена концепція створення єдиного дослідницького простору в Європі та визначено конкретні кроки у вирішенні цієї проблеми. Найбільша увага приділялася реалізації таких напрямів, як отримання найбільших інноваційних переваг за рахунок національних і загальноєвропейських зусиль у підтримці досліджень та створення відповідальної інфраструктури.

Стратегія успішного розвитку національних економічних систем держав-лідерів останніми роками тісно пов'язана з лідерством у дослідженнях і розробках, появою нових знань, розвитком високотехнологічного виробництва і створенням масових інноваційних продуктів. Розвиток інноваційного потенціалу – це не тільки шлях динамічного розвитку та успіху, а й засіб забезпечення безпеки та суверенітету держави, її конкурентоспроможності у сучасному світі. Щодо України, то в країні схвалено Стратегію розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 р. [10]. Саме інноваційний потенціал має стати рушієм економічного зростання та сприяти розвитку всіх сфер економіки, зокрема промисловості та аграрного сектору. Україна має низку конкурентних переваг (ємність ринку, здатність до інновацій, наявність осві-

чених кадрів, наукових шкіл), які дають їй змогу успішно виробляти інтелектуальні продукти, найвигідніші з яких – передусім інновації (але не тільки) науково-технічного характеру. Основою української інноваційної конкурентоспроможності має стати людський капітал, а також знання і результати наукових досліджень. Їх ефективна реалізація в Україні з можливістю виходу на світові ринки сприятиме розвитку держави [10].

Висновки. Отже, у сфері інноваційної діяльності провідні країни світу використовують систему державного планування та фінансової підтримки; правовий захист інтелектуальної власності; державні гарантії розвитку інноваційної інфраструктури; стимулювання приватних інвестицій в інновації. Сучасна концепція формування фінансового механізму забезпечення інноваційного розвитку характеризується, по-перше, цільовою орієнтацією на поєднання прямого держбюджетного фінансування інноваційних програм і проєктів із фінансовою підтримкою окремих організацій; по-друге, множинністю джерел фінансування, коли разом із бюджетними асигнуваннями використовуються позабюджетні джерела, зокрема промислово-фінансових груп, комерційних банків, об'єднань, організацій, інших суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел:

1. Баранчев В.П., Масленникова Н.П. Управление инновациями : учебник. Москва : Юрайт, 2011. 711 с.
2. Білорус О.Г., Гриценко А.А. Інноваційно-інформаційна економіка: цифровий вимір та еволюційна динаміка у глобальному контексті. *Економічна теорія*. 2021. № 1. С. 115–119.
3. Бутко Б.О. Багатокритеріальна модель підвищення ефективності інструментів комерціалізації високотехнологічної продукції. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 1. С. 13–17.
4. Бодров В.Г., Гусев В.О., Мартиненко В.Ф. Інноваційно-інвестиційна модель сталого розвитку національної економіки : навчально-методичні матеріали. Київ : НАДУ, 2009. 60 с.
5. Вітер І.І. Стратегічні орієнтири промислової політики ЄС у XXI столітті. *Стратегія розвитку України*. 2015. № 1. С. 32–42.
6. Горизонт 2020: рамкова програма ЄС з досліджень та інновацій. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/broshura-gorizont-2020-1201.pdf>.
7. Гоцуляк Л.В. Інвестиційна політика розвинених країн в умовах становлення інноваційної економіки. *Ефективна економіка*. 2014. № 9. С. 56–65.
8. Єрмак С.О. Генезис та сучасні тенденції розвитку теорії інновацій. *Вісник ДонНУЕТ*. 2016. № 1(65). С. 89–101.
9. Захарченко В.І., Корсікова Н.М., Меркулов М.М. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 448 с.
10. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року : Розпорядження КМУ від 10 липня 2019 р. № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>.
11. Федулова Л.І. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / за ред. Л.І. Федулової. Київ : Основа, 2005. 552 с.

References:

1. Baranchev V.P., Maslennikova N.P. (2011) Management of innovations: a textbook [Upravlenye ynnovacyuyamy: uchebnyk]. Moscow: Jurayt. 711 p.
2. Belarus O.G., Gritsenko A.A. (2021) Innovation and information economy: digital dimension and evolutionary dynamics in a global context [Innovacijno-informacijna ekonomika: cyfrovij vymir ta evolyucijna dynamika u globalnomu konteksti]. *Economic theory*, no. 1, pp. 115–119.
3. Butko B.O. (2021) Multicriteria model for improving the efficiency of tools for commercialization of high-tech products [Bagatokryterialna model pidvyshhennya efektyvnosti instrumentiv komercializaciyi vysokotexnologichnoyi produkciyi]. *Economy. Finances. Right*, no. 1, pp. 13–17.
4. Bodrov V.G., Gusev V.O., Martynenko V.F. (2009) Innovation and investment model of sustainable development of the national economy: teaching method. materials [Innovacijno-investycijna model stalogo rozvytku nacionalnoyi ekonomiky]. Kyiv: NADU. 60 p.
5. Wind I.I. (2015) Strategic guidelines of EU industrial policy in the XXI century [Strategichni oriyentyry promyslovyi polityky YeS u XXI stolitti]. *Development strategy of Ukraine*, no. 1, pp. 32–42.
6. Horizon 2020: the EU Framework Program for Research and Innovation [Goryzont 2020: ramkova programa YES z doslidzhen ta innovacij]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/broshura-gorizont-2020-1201.pdf>.
7. Gotsulyak L.V. (2014) Investment policy of developed countries in the formation of innovative economy [Investycijna polityka rozvynenykh krayin v umovax stanovlennya innovacijnoyi ekonomiky]. *Efficient economy*, no. 9, pp. 56–65.
8. Ermak S.O. (2016) Genesis and current trends in the theory of innovation [Genezys ta suchasni tendencyi rozvytku teoriiy innovacij]. *Bulletin of DonNUET*. Spec. issue № 1 (65), pp. 89–101.
9. Zakharchenko V.I., Korsikova N.M., Merkulov M.M. (2012) Innovation management: theory and practice in terms of economic transformation. Teaching. way [Innovacijnyj menedzhment: teoriya i praktyka v umovax transformaciyi ekonomiky]. Kyiv: Center for Educational Literature. 448 p.

10. Cabinet of ministers of Ukraine order of July 10, 2019 № 526-r On approval of the Strategy for the development of innovation for the period up to 2030. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>.
11. Fedulova L.I. (2005) Innovative economic development: model, management system, public policy. For order. Ph.D. in Economics, Prof. L.I. Fedulova [Innovacijnyj rozvytok ekonomiky: model, systema upravlinnya, derzhavna polityka]. Kyiv: Basis.552 p.

ИННОВАЦИИ КАК СРЕДСТВО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ГОСУДАРСТВА И ИХ ВЛИЯНИЕ НА ФОРМИРОВАНИЕ МИРОВОГО ХОЗЯЙСТВА

Аннотация. В статье исследуются инновации как средство экономического развития государства и их влияние на формирование мирового хозяйства. Проанализировано, что постоянные инновации в процессе производства товаров и услуг – это обязательное условие развития или даже выживания предприятия в условиях жесткой конкуренции. Исследовано, что активизация инновационной деятельности относится к системным вопросам макроэкономического развития, решение которых должно осуществляться, прежде всего, на государственном уровне. Определено, что исследование теоретических и практических вопросов формирования государственной инновационной политики является важной проблемой в современной науке. Определено, что развитые экономически и технологически страны мира перешли к принципиально новому характеру развития экономики – инновационному, особенностями которого являются широкомасштабное внедрение в производство научно-технических разработок и трансфер высокопроизводительных технологий с целью их коммерциализации. Установлено, что инновации стали причиной прогрессивных технологических изменений реального сектора экономики, структуры сферы потребления и повышения конкурентоспособности национальной экономики в целом.

Ключевые слова: инновационное развитие, инновационное развитие, мировое хозяйство, развитие мирового хозяйства, инновационная политика стран, инновационное развитие государств.

INNOVATIONS AS A MEANS OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE STATE AND THEIR INFLUENCE ON THE FORMATION OF THE WORLD ECONOMY

Summary. The article examines innovations as a means of economic development of the state and their impact on the formation of the world economy. It is analyzed that constant innovation in the production of goods and services is a prerequisite for the development or even survival of the enterprise in conditions of fierce competition. It is investigated that the intensification of innovation belongs to the systemic issues of macroeconomic development, the solution of which should be carried out primarily at the state level. It is determined that the study of theoretical and practical issues of state innovation policy is an important problem in modern science. It is characterized that the economically and technologically developed countries of the world have moved to a fundamentally new nature of economic development – innovation, the features of which are large-scale introduction of scientific and technical developments and transfer of high-performance technologies to commercialize them. It is determined that innovations have caused progressive technological changes in the real sector of the economy, the structure of consumption and increasing the competitiveness of the national economy as a whole. It is recognized that in the field of innovation the world's leading countries use a system of state planning and financial support; legal protection of intellectual property; state guarantees for the development of innovation infrastructure; stimulating private investment in innovation. It is characterized that the modern concept of formation of the financial mechanism of maintenance of innovative development is characterized by target orientation on a combination of direct state budgetary financing of innovative programs and projects with financial support of separate organizations. In the field of improving the innovative development of the world economy, the goal of uniting the national innovation systems of countries is to build a dynamic economy based on knowledge and should provide countries with world leadership.

Key words: innovations, innovative development, world economy, development of world economy, innovation policy of countries, innovative development of states.